

способствует более быстрому усвоению лексики иностранного языка той или иной отрасли знаний.

Ключевые слова: суффикс, суффиксальная модель, словообразование, научный стиль, продуктивность, частотность, сочетаемость.

A. LIASHINA

SOME PECULIARITIES OF THE FUNCTIONING OF SUFFIXATION IN MODERN ENGLISH AND THEIR ROLE IN TRANSLATION SKILLS TRAINING.

Some peculiarities of the functioning of suffixation in scientific texts on Political Science as well as their role in translation skills training are described in the article. It has been found out that studying suffixation specificity in scientific style plays an important role in the process of learning terminology.

Key words: suffix, suffix model, word-formation, scientific style, productivity, frequency of usage, combinability.

УДК 81'1

Олександр ПОЛЩУК

МОТИВАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПОШУК «НЕВИПАДКОВОСТЕЙ» У ВЕРБАЛЬНОМУ ВТІЛЕННІ МОВНИХ СМИСЛІВ

Статтю присвячено аналізу явища мотивації з ономасіологічного погляду, вивченню зв'язків і залежностей оцінної семантики складників ономасіологічної парадигми та джерел її мотиваційного наповнення, з'ясуванню шляхів і засобів словесного позначення людини за ознакою її інтелектуальних характеристик. Окреслено вихідні тези дослідження, спрямованого на пошук «невипадковостей» у вербальному втіленні мовних смислів.

Ключові слова: ономасіологія, мотивація, ономасіологічна парадигма, номінант, форма, зміст

Ключовим поняттям ономасіології (власне, її частини – теорії номінації) та лінгвокультурології є поняття *мотивації*. У сучасному мовознавстві останнім часом виокремився особливий напрям вивчення мотивації – мотивологія, зокрема й порівняльна, як наука

зі своїми методами і методологією (О.Блінова, А.Адилова; В.Наумов, І.Козлова, Н.Нестерова, Н.Чижик). Дослідження у межах мотивології спрямовані на зіставне вивчення головним чином діалектних підсистем найменувань слов'янських, романо-германських, тюрксько-татарських мов (А.Савенко, А.Жакупова). Активно опрацьовуються теоретичні основи й видаються аспектні мотивологічні словники (А.Савенко, О.Блінова, С.Сипченко, К.Комарова). У наведених працях дослідники вивчають природу мотивованого слова головно у тісному зв'язку з мовною свідомістю носія мови з огляду на її сприйняття та інтерпретацію; мотивованість/немотивованість розуміють як реакцію інформанта - пересічного носія мови – з опорою на його метамовну побутову свідомість, а провідним методом дослідження є психолінгвістичний експеримент. Незважаючи на суттєву кількість праць, присвячених аналізу явища мотивації під різними кутами зору, багато питань і до сьогодні потребують уточнення. Одне з них – чи є підстави говорити про мотиваційну специфіку певної конкретної мови (А.Савенко); що у мотиваціях є типологічним, а що може бути зараховане до генетичного або ареального. Цим і пояснюємо *актуальність* запропонованого дослідження.

Явище мотивації останнім часом активно вивчається і на рівні мовлення (В.Голев, В.Маслова, Н.Фурман). Проте мотивологічний аналіз може мати й інший вектор – власне мовний і розглядатися не з погляду суб'єкта-інтерпретатора, а з погляду суб'єкта-номінатора, який здійснює акт вербалізації факту дійсності через мотивоване слово. Саме цей кут зору на явище мотивації стане *метою* цієї статті. Звичайно, результат такого вербального втілення думки номінатора у кожному окремому випадку передбачити практично неможливо, проте, використавши метод мотиваційного моделювання на матеріалі семантично пов'язаних парадигм одиниць на позначення певного змісту, можна отримати вірогідні результати, що виявляють закономірності або хоча б ймовірнісні тенденції у мовній номінації. На шляхи їх пошуку і буде спрямована стаття.

Питанню явища мотивації з ономасіологічного погляду було присвячено окремі фрагменти дослідження А.Архангельської [2]. Автор моделює номінаційну ситуацію, яка відображає увесь перебіг процесу переходу від невербального мисленневого коду до

вербального. Суб'єкт-номінатор як поліознакова особистість і прототип носія та творця мови є його організувальною силою. Це дозволяє дослідниці на широкому системно організованому мовному матеріалі з урахуванням горизонтальних та вертикальних відношень складників ономасіологічних парадигм (під ономасіологічною парадигмою автор розуміє сукупність номінантів певної ідеї, зафіксовану у словнику) у панхронії виявити факти «узгодженості між звуком та думкою». Запропонована модель аналізу виходить із розуміння моделі як реальної чи мисленнєвої побудови, що відтворює, імітує (звичайно у спрощеному вигляді) поведінку іншої (справжньої) побудови. Враховано, що світ засвоюється номінатором у мові, через мову, завдяки мові – у широкому сенсі – із висхідною мірою своєрідності, що впливає із взаємодії мови із зовнішніми та внутрішніми позамовними чинниками [2, с. 145].

Мотивацію у синхронній динаміці (панхронії) мовознавці розуміють як відчуття носіями мови формально-семантичного зв'язку даного номінанта з іншими складниками номінаційної системи (О.Коміна), як певну закономірність, не випадковість зв'язку між позначальною і позначуваною сторонами знака, між змістом і формою мовних одиниць, між поняттям і його назвою (О.Тараненко), як виправданість мовного знака. Мотивованість, за Т.Р.Кияком, залежить не просто від взаємних відношень між формою і змістом одного знака, але й від зв'язків з іншими знаками - елементами плану змісту певної сукупності одиниць, пов'язаних смислом, адже створення нового знака зумовлене надбанням усієї системи [7, с. 65].

Мотивація – це феномен не лише мовної системи, але й свідомості суб'єкта-номінатора, що інтеріоризує певні мотиваційні зв'язки в об'єктивній дійсності, - пише О.О.Селіванова [9, с. 156-157]. Мотивованість номінанта може сприйматися також і як наявність логічних та асоціативних зв'язків між значенням і змістом форми. У свідомості номінатора як лінгвокультурної особистості наявні певні ментальні сфери, що сприймаються як умістища мовних смислів (сфери отождолення мовних смислів (О.Рут) або донорські сфери (С.Толстая), протомотиваційні сфери (А.Архангельська) де зосереджені «потрібні» для мовної об'єктивації ідеї інтегральні ознаки. Ю.Д.Апресян наголошує, що

семантичні відношення між словами, зокрема й відношення мотивації, носять не індивідуальний, а системний характер, вони відрізняються повторюваністю, регулярністю й виявляються на матеріалі рядів і цілих масивів лексики [1]. Вивчення зв'язків і залежностей оцінної семантики складників ономасіологічних парадигм та джерел її мотивації стане наступним етапом аналізу.

Якщо ми розуміємо під номінацією процес переходу від невербального мисленнєвого коду до вербального, то цілком виправданим є завдання простежити кореляції між сітками мовних смислів та вузлами мотиваційних смислів у досліджуваних мовах з погляду мовної номінації і засобів об'єктивації цих смислів. Під *вузлами мотиваційних смислів* розумітимемо асоціативні та асоціативно-образні сфери ідентифікації мовних смислів, прийнятні для їх вербального втілення, зумовлені специфікою національного світосприйняття, особливостями лінгвокреативного мислення даного мовного колективу. Завданням дослідження у такому разі буде виявити, яким шляхом і за допомогою яких способів і засобів відбувається таке вербальне втілення.

Як уже зазначалося, складники ономасіологічної парадигми на позначення людини за ознакою її інтелектуальних характеристик об'єднуються на підставі їхнього оцінного значення. Оцінність номінативних одиниць дослідники найчастіше розглядають на рівні їх семантики, спрямовуючи такий аналіз або в площину мови, або в площину мовлення. У численних працях говорять про інгерентну оцінність (у разі, якщо одиниця містить оцінність на рівні експліцитної частини значення) (О.Бессонова, О.Шумейко, В.Нагель) та адгерентну оцінність – як здатність слова брати участь у формуванні оцінного змісту висловлювання (у таких випадках мовна одиниця не обов'язково є носієм оцінного значення). Проте мовна одиниця може містити оцінний компонент не лише на рівні семантики – оцінно маркованою може бути і форма номінанта, причому роль оцінності форми у розвитку та становленні оцінної семантики може бути вагомою і виявляти певні закономірності або хоча б тенденції, які можуть різнитися у номінантах індикативно-оцінного і кваліфікативного-оцінного типу (де домінує об'єктивне емоційно-оцінне та суб'єктивне емоційно-оцінне ставлення номінатора до позначуваного).

Процес номінації (як модель) дослідники В.Телія, Ю.Апресян, М.Голев, О.Рут, С.Толстая, В.Чабаненко, Г.Щур, А.Архангельська бачать так. Людське мислення має апперцептивний характер – номінатор кожне нове явище розміщує серед уже пізнаного через пошук подібного (інтеграція) та пошук відмінного (диференціація).

На першому, понятійно-пізнавальному етапі, провідною є інтеграція, що сягає певних сфер ототожнення пізнаного з вже пізнаним. Асоціації типу об'єктивна реальність – мова (онтологічні, за В.А.Чабаненко) мають ономасіологічне спрямування. Вони є гетероморфними: на шляху до вибору імені, прийнятного для вторинного іменування, прямуючи у сферу мови, думка номінатора проходить через асоціації лінгвального і нелінгвального типу, які є глибоко закоріненими у життєвий досвід номінатора. Знаходячи у мовних сферах еталон, прийнятний для такого ототожнення, враховуючи прагматичний (оцінний) характер майбутнього іменування, номінатор виокремлює і суміряє ознаки, які є визначальними у ословленні, з системою ознак, властивих еталоніві, знаходить точки перетину.

На наступному, понятійно-вербальному етапі номінації, актуалізуються асоціації семантичного типу, чи асоціації уподібнення, характер яких зумовлений оцінним ставленням номінатора до об'єкта іменування. Такі асоціації матимуть інтелектуально-логічний характер у разі тяжіння до об'єктивного (індикативно-оцінні номінанти) і образно-еталонний характер (кваліфікативно-оцінні номінанти). Асоціації другого типу тісно пов'язані з лінгвокреативним мисленням номінатора і конотаціями (Ю.Апресян), вони мають вихід у прагматику, бо відображають пов'язані зі словом, прийнятним для іменування у новій для нього функції, культурні й соціальні уявлення, традиції, типову для культурномовного колективу практику бачення і оцінки речі та інші позамовні чинники. Такі асоціації є формально-семантичним і двобічними (О.Блінова).

З метою виявити закономірності у виборі імені у новій для нього функції називання у дослідженні буде використано терміни *номінатор* – суб'єкт іменування, організувальна сила номінаційного процесу; *номінат (мотиват)* – людина, що має бути поіменована за характерною інтелектуальною ознакою, *номінаційна ознака (мотив)* – одна або кілька найвиразніших

ознак, які складуть підставу для номінації; *мотиваційна сфера ідентифікації мовних смислів* – у ній зосереджені узагальнені лінгвокультурною свідомістю народу-носія мови форми, максимально прийнятні для вербального втілення ознак, на підставі яких здійснюється номінація; *мотиватор* з його ВФ як пучком асоціацій, що виявляються у «вузлах» мотиваційних (кваліфікативних) смислів) і стають потенційними засобами мотивації; мотиватор, чи форма змісту, визначається звичністю, зрозумілістю для носіїв певної мови або символічністю, стереотипністю, яка передбачає аксіологічний аспект уявлення про об'єкт іменування (еталон позитивних або негативних його властивостей з огляду на певну ознаку); мотивант - асоціативна мотивувальна ознака (кілька ознак) - що знаходять своє підтвердження у системі ознак, уміщених у мотиваторі), номінант – номінативна одиниця у єдності та зв'язку змісту та форми [2, с. 137-138]. Водночас має братися до уваги, що номінатор є творчою особистістю, носієм лінгвокреативного мислення, відтак вибір ним форми на позначення певного змісту може бути несумісним із загальними закономірностями у сфері ідентифікації позамовного змісту, з якою такі форми «вилучати» потенційно можливо. У такому разі говорять про парадоксальну форму номінанта (Т.Матвеева). Саме внутрішня форма, на переконання О.І.Блінової, виявляє «типологічні риси мов – їх спільність з іншими мовами та їх самотність, національну специфіку в аспекті мотивованості [4, с. 117].

Ще В. фон Гумбольдт розумів мову як світ, що лежить між світом зовнішніх явищ і внутрішнім світом людини: «Мовні утворення виникають у результаті взаємодії зовнішніх вражень і внутрішнього відчуття відповідно до загального призначення мови, що поєднує у собі суб'єктивність з об'єктивністю у творенні ідеального, однак не цілком внутрішнього і не цілком зовнішнього світу» [5, с. 123]. Номінатор, отже, або виявляє уже відомі йому відношення між номінатом та іншими об'єктами дійсності, або встановлює нові відношення.

Мотиваційна сфера може різнитися стосовно своїх меж і наповнення щодо надаваних нею можливостей «черпання форм» для мовної об'єктивації певної ідеї у різних мовах. Тому подальшим нашим завданням буде пошук і встановлення «вузлів»

мотиваційних (кваліфікативних) смислів, що забезпечують потреби вербального втілення вузлів мовних смислів оцінного характеру з огляду на «правий» і «лівий» бік мотивованості (С.Толстая). Діяльність номінатора із створення імені перекидає місток від мовної сфери до немовної, проектуючи себе у міжсферичний творчий центр, фокус мовно-позамовної діяльності. Цей міжсферичний суб'єкт, що здійснює акт інтеграції мовного і позамовного, є носієм уявлення – надмовної субстанції, що несе на собі сильне суб'єктивне начало (Е.Атаян). Мовна сфера, таким чином, виявляє приховану мовність позамовної сфери.

Ословлення об'єкта за характерною ознакою відбувається на тлі усіх знань про людину і про ознаку, що має бути об'єктивованою, як про об'єкт дійсності, на тлі усіх ціннісних орієнтирів (своєрідного еталону, що передбачає наявність розумових здібностей людини як аксіологічну норму), представлених у концептуальній картині світу певної культурно-мовної спільноти. Такий процес перебуватиме у зоні перетину багатьох лінгвальних і нелінгвальних, об'єктивних і суб'єктивних чинників, зокрема й культурних, адже ословлення цього фрагмента дійсності здійснює номінатор як лінгвокультурна особистість. Саме у таких сферах, що належить одночасно мові і культурі, виявляється глибока мотивованість, не випадковість іменувань. Мова примушує – чи, точніше, не примушує, а м'яко направляє номінатора в іменуванні, приєднуючи поіменоване до найглибінніших шарів культури. І чи не проступає за цим щось більше, ніж не випадковість? Якась доцільність і мета? Якась теологія? [11, с. 38].

Вихідними тезами дослідження, спрямованого на пошук «невипадковостей» у вербальному втіленні мовних смислів, будуть такі.

Форма як знак вербального втілення опорного змісту є гетерогенною двосторонньою сутністю: *форма* – зовнішня оболонка змісту, *зміст форми* – відображення способу представлення позначуваного даним знаком, інформація, що її передає ця форма (смысл знака, за Г.Фреге). Форму не варто розуміти лише як звукоряд, як звукову оболонку чи формулу будови (В.Солнцев), але як спосіб зв'язків даної одиниці з іншими, як зовнішню оболонку змісту, як внутрішню структуру вербально

втіленої одиниці (В.Перебийніс), як частину змісту, що безпосередньо асоціюється з поверхневою звуковою структурою (Ю.Степанов).

Уявлення про позначуване (за Е.Атаяном, уявлення → псевдовираження в іншому об'єкті → ототожнення з певними характеристиками іншого об'єкта) – не пасивне, а творче відтворення, конструювання суб'єктом-номінатором із безпосередньо наданого мовою матеріалу з урахуванням чинника його інтерпретації номінатором.

У зовнішній формі номінанта слід виокремлювати два моменти: один – творчий, другий – будівничий [3, с. 179-182.] Стимул для утворення зовнішньої форми – внутрішня, що виступає не тільки як «ідея імені», змістовий засіб структуризації номінативних одиниць, але й як гносеологічна сутність, закономірний процес у пізнанні тієї чи іншої реалії. Внутрішня форма являє собою, за О.С.Снітко, пучок асоціацій, поєднаних із осмисленням взаємозв'язку позначуваного з іншими явищами дійсності на підставі суми знань про позначуване, що об'єктивується структурою номінанта [10, с. 9-14].

Асоціативність людського мислення породжує асоціативний мотив номінації – вибір конкретної (однієї або кількох) внутрішньоформних мотиваційних ознак (Л.Невідомська), мотивацію за внутрішньою формою (Т.Кияк), центр образу (О.Потебня), мотивант (J.Ногескú, J.Furdík) – те, що на думку Ю.Маслова, є щось на зразок «способу зображення значення слова у слові; більш чи менш наочний «образ» цього значення, так би мовити – збережений у слові відбиток того руху думки, який мав місце в момент виникнення слова [8, с. 138]. За В. фон Гумбольдтом, «внутрішня форма мови зумовлює те, що [номінативна] діяльність протікає так, а не інакше, використовує такі засоби, а не інші; «кожен, навіть найдрібніший мовний елемент не може виникнути без всепроникного щодо мови єдиного принципу форми»; «специфіка внутрішньої форми будь-якої мови полягає у способі позначення понять і вимагає узгодженості між елементами внутрішньої та звукової форми мови» [5, 8, с. 107].

Сьогодні у мовознавстві думка про те, що «слово не є зображенням речі, яку воно позначає, і ще меншою мірою її простим позначенням, що заміняє саму річ для свідомості і

фантазії. Від зображення воно відрізняється здатністю представити річ з різних точок зору і різними шляхами, від простого позначення – тим, що має свій власний чуттєвий образ» [5, с. 305], є загальновизнаною.

Мотивант, таким чином, виступає як свого роду скріпа, за допомогою якої дана форма (мотиватор) приєднується до системи номінантів певної ідеї як її елемент. Залежно від образності/необразності ВФ асоціативний мотив може виступати як власне асоціативний або як асоціативно-образний. Асоціативний мотив спирається на конкретно-буттєве уявлення, асоціативно-образний – на конкретно-чуттєве (В.Телія) (пор. *мудрій, мудрень і голова, золота голова, мудрий як сова*). Його рефлексією може бути асоціювання з іншим уже поіменованим фактом дійсності на підставі спільного знака або залучення номіната до двох і більше класів відомих та поіменованих явищ

Теза Ф. де Соссюра про довільність форми знака: зв'язок, що об'єднує позначальне з позначуваним, – довільний може бути застосовною до змісту і форми окремо взятого слова (вертикальні відношення). Відношення у межах слова по вертикалі синхронно характеризуються умовністю такого зв'язку (Т.Гамкрелідзе). На рівні ж горизонтальних відношень такий зв'язок проступає достатньо чітко. Ю.Степанов наполягає на тому, що закономірності в номінації існують, проте, аби їх виявити, треба брати до уваги не окремі слова, а семантичні ряди, до яких належать досліджувані слова: «свобода вибору ознаки обмежена, однак закономірний не кінцевий результат найменування, а ряд, у рамках якого найменування здійснюється [12, с. 61]. Вчений говорить не стільки про обов'язковий передбачуваний вибір ознаки (мотиватора), скільки про сфери, з яких такі ознаки добираються, та про закономірності, що у їх виборі спостережено.

Будь-яка ознака абстрагується від певної сутності (предметної чи непередметної) у типових ономазіологічних моделях, що отримали у ономазіології назву ономазіологічних структур. Виникнення номінанта у мові можна і потрібно розглядати не лише з погляду його подальшого функціонування, але й з погляду його творця, адже саме людським чинником - ставленням номінатора до предмета об'єктивного світу на певній стадії його пізнання - можна пояснити не лише вибір імені для номіната, але й спосіб його

іменування, що відображає наочно-чуттєвий досвід номінатора як мовної особистості. Закономірності світу розкриваються і пізнаються номінатором у його концептуальній системі. Мова може розкрити шлях пізнання істини буття суб'єктом пізнання саме через встановлення зв'язків між формою знака та концептуальною системою номінатора. Особливості, риси, елементи позамовної та мовної дійсності, які зумовлюють появу номінанта у єдності форми та змісту, і є сферою інтересів ономазіології. Номінант, переходячи від фази «об'єкт реальної дійсності – людина за ознакою її інтелектуальних характеристик» до фази «номінант людини за ознакою її інтелектуальних характеристик», набуває певних ономазіологічних ознак, яких надає йому номінатор. Ці ознаки закорінені у відповідних формальних маркерах похідної одиниці. У подальшій перспективі дослідження під ономазіологічним (мотиваційним) кутом зору буде здійснено на основі вивчення ономазіологічних парадигм на позначення людини за інтелектуальною ознакою у взаємодії двох її паралельних рівнів: горизонтального і вертикального.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Апресян Ю. Д. Лексическая семантика: синонимические средства языка / Ю. Д. Апресян // Избранные труды. В 2 т. Т. 1. – М. : Шк. «Яз. Рус. культуры» : «Восточ. лит.» РАН, 1995. – 472 с.
2. Архангельська А. Чоловік у слов'янських мовах : монографія / А. Архангельська. – Рівне : РІС КСУ, 2007. – 447 с.
3. Белич А. И. Внутренняя и внешняя языковая форма / А. И. Белич // Известия АН СССР. – 1946. – Т. V, вып. 3. – С. 179 – 182.
4. Блинова О. И. Мотивология и ее аспекты / О. И. Блинова. – Томск : Изд-во Томского ун-та, 2007. - 394 с.
5. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию / В. фон Гумбольдт ; пер. Г. В. Рамишвили . — М. : Прогресс, 1984. — 400 с.
6. Гумбольдт В. фон. О различии строения человеческих языков и его влияния на духовное развитие человечества / В. фон Гумбольдт // Избранные труды по языкознанию. – М., 1984. – С. 356-363.

7. Кияк Т.Р. Мотивированность лексических единиц (количественные и качественные характеристики) / Т. Р. Кияк. – Л.: Виш. шк., 1988. – 164 с.

8. Маслов Ю. С. Введение в языкознание : учеб. пособие для филолог. спец. ун-тов. – М. : Высш. шк., 1975. – 328 с.

9. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2000. – 241 с.

10. Снітко О. С. Внутрішня форма і зміст номінативних одиниць / О. С. Снітко // Мовознавство. - 1989. - № 6.- С. 9-14.

11. Степанов Ю. С. Имя в теории культуры: неслучайность именованія / Ю. С. Степанов // Имя: слово, словосочетание, предложение, текст. – К. : Ин-т системных исслед., 1993. - С. 21-49.

12. Степанов Ю. С. Константы : слов. рус. культуры : опыт исслед. / Ю. С. Степанов. –М. : Рус. яз., 1997. – 824 с.

О. ПОЛИЩУК

МОТИВАЦИОННЫЙ АНАЛИЗ КАК ПОИСК «НЕСЛУЧАЙНОСТЕЙ» В ВЕРБАЛЬНОМ ВОПЛОЩЕНИИ ЯЗЫКОВЫХ СМЫСЛОВ

Статья посвящена анализу явления мотивации с ономазиологической точки зрения, изучению связей и зависимостей оценочной семантики составляющих ономазиологической парадигмы и источников ее мотивационного наполнения, определению путей и средств словесного обозначения человека по признаку его интеллектуальных характеристик. Определены исходные тезисы исследования, сориентированного на поиск «неслучайностей» в вербальном воплощении языковых смыслов.

Ключевые слова: ономазиология, мотивация, ономазиологическая парадигма, номинант, форма, содержание.

O. POLISHCHUK

THE MOTIVATIONAL ANALYSIS AS THE WAY TO FINDING OUT «NONRANDOMNESSES» OF LINGUAL MEANING VERBALIZATION

The article deals with analysis of motivation from the onomasiological point of view, studying connections and dependences of components' evaluative semantics which are particles of onomasiological paradigm, sources its motivational filling, ways and means of designating human being according

to its intellectual characteristics. The main theses of the research which is intended for finding out «nonrandomnesses» in lingual meanings verbalization were specified.

Key words: onomasiology, motivation, onomasiological paradigm, nominant, form, substance.

УДК 81'255

Андріана РАТІ

ХУДОЖНЯ СПЕЦИФІКА ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЖАХІВ

У статті розглянуто проблему виокремлення типологічних ознак жанру літератури жахів, а також їх реалізацію крізь перекладацьку призму. Проілюстровано як типологічні ознаки підлягають перекладацьким тактикам та стратегіям та зазначено, де перекладач здійснив несанкціоноване вторгнення в оригінал.

Ключові слова: жанр літератури жахів, переклад, страх, жах, хронотоп, тип героя, художній жах.

Художній текст як надзвичайно складний об'єкт зумовлює необхідність розробки цілого комплексу методів його аналізу і передбачає взаємодію цілої низки дисциплін, які слугують науковою основою у процесі його інтерпретації.

Одним з найбільш важливих та продуктивних напрямів вивчення художнього твору являється жанрово-стилістична приналежність та жанрова типологізація. Під час вивчення типології літературних жанрів важливо знайти надійні критерії для віднесення того чи того художнього твору до певного жанру. Учені виокремлюють різні типологічні ознаки в залежності від підходу до розгляду вищезгаданого феномена, а також певного аспекту крізь призму якого аналізується жанр. Розглядаючи типологічні жанрові ознаки в рамках лінгвістики тексту та перекладознавчої теорії, останні два аспекти дуже складно відокремити від літературознавчого, оскільки усі жанрові ознаки формують єдине завершене ціле.